

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

Чи було б вам легше, якщо б ви могли розмовляти?

Чи знають учасники, як називається метод такого спілкування (невербальний)?

Чи вважаєте ви себе лідером? Чому?

Чи вважають вас лідером оточуючі?

Що ви відчуваєте, коли вам говорять, що ви - лідер?

Вправа «Мій внутрішній стан» (5 хв.)

Мета: підведення підсумків щодо процесу роботи

Процедура проведення: Учасники розводять руки в боки. Права долонь -

донизу, ліва -доверху. Беруться за руки, заплющують очі і хвилину-прислухаються до свого внутрішнього стану.

Обмін враженнями, почуттями, думками щодо роботи групи.

На завершення нашого заняття, я пропоную вам поміркувати над дуже важливими питаннями: а чи є я лідером? А які якості у мене є і чого мені не вистачає для лідерської позиції?

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р.*

ОЗДОРОВЧИЙ ЕФЕКТ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ

УДК 396.011.1

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО,

кандидат педагогічних наук, доцент

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Питання впливу фізичних вправ на здоров'я людини цікавило лікарів і вчених з самих далеких часів, хоча і на перших етапах досить примітивно і з великими протиріччями.

Окрім висловлювання про використання фізичних вправ з метою зміцнення організму, попередження і лікування багатьох захворювань відомі ще в I і II століттях до нашої ери. Так – давньогрецькі лікарі Геродік і Аноксімер вперше намагались обґрунтувати лікувальну дію фізичних вправ на організм людини, а Гіпократ виділив різні види фізичних вправ в залежності від їх впливу на організм, акцентував при цьому що від гімнастики організм зміцнюється, а бездіяльність прискорює його старіння.

Відомий лікар минулого Гален вважав гімнастику сильним подразником, який підвищує дихання і сприяє розвитку організму. При цьому в гімнастику він включив веслування, коп'ювання,

підняття обтяжень, збирання плодів і інше, а римський лікар Орібозон видав, спеціальну книгу з описанням дій на організм різних видів фізичних вправ, масажу, гімнастики.

Впродовж усієї історії розвитку людства рухова функція м'язового апарату була одним із важливих соціально-біологічних чинників, які формують організм і відіграють важливу роль у підтриманні рівноваги між організмом і зовнішнім середовищем.

М'язова діяльність є одним із головних чинників, які підтримують нормальний рівень функціонування організму людини, пониження рухової діяльності негативно впливає на розвиток найбільш важливих фізичних якостей – витривалості, сили і швидкості, і, що особливо важливо, на органи кровообігу людини.

Нами вивчався оздоровчий ефект фізичних вправ під час підготовки до виконання державних тестів і навчальних

завдань за програмою фізичного виховання студентів вищих і середніх навчальних закладів (юнаки і дівчата 16-18 років). Враховуючи на тісний взаємозв'язок між рівнем розвитку рухового апарату і функціональним станом серцево-судинної системи, що доказано роботами М.Р. Могендовича підготовленість людини виражається в об'єктивних показниках (секунди і їх долі, метри, кількість виконання окремих вправ) ми намагались виразити зміни, які виникають в процесі підготовки в найбільш демонстративних показниках підвищення функціонального стану органів кровообігу, яка характеризує поліпшення підготовленості до бігу на швидкість (біг на 100м) до кросу на 2000: 3000м, до силових вправ (підготування на перекладені юнаки і віджимання від полу дівчата. Особливу увагу ми звернули на найбільш доступні параметри серцево-судинної системи: частоту серцевих скорочень (чсс), яка вважається одним із самих об'єктивних показників організму і 1998 показниками артеріального тиску (АТ) (С.П. Летунов 2001, 1000 В.В. Розенблат, 2001, С.В. Хрущов, 2006 і ін.)

Метою нашої роботи є виявлення змін показників серцево-судинної системи, які в конкретних показниках даних засвідчують ступінь готовності організму юнаків і дівчат 16-18 років до виконання державних та навчальних тестів. Для виконання поставленої мети вирішувались основні завдання нашої роботи:

- Можливості виявлення показників серцево-судинної системи, які чітко взаємопов'язані з рівнем фізичної підготовленості рівнем організму, яке може бути придбано в процесі підготовки до виконання норм державних і навчальних тестів;

- Розробка об'єктивних показників фізичної підготовленості організму до

виконання основних норм державних і навчальних тестів;

- Кількісне визначення функціональної «віддачі» тобто позитивних змін регуляції функції кровообігу, яке супроводжує кожний етап фізичного удосконалення організму.

В результаті нашого дослідження отримані факти, які дали можливість попередньої оцінки рівня функціональної готовності організму юнаків і дівчат 16-18 років до виконання державних тестів. Новими є дані про можливість виявлення достовірно простих і доступних показників функції серцево-судинної системи, котрі чітко характеризують ступені фізичної готовності організму, яке завершується в процесі підготовки до виконання державних тестів. На основі цих показників розроблені критерії функціональної готовності серцево-судинної системи юнаків і дівчат 16-18 років в освоєнні ними навчальних вимог системи фізичного удосконалення організму.

У цілому результати нашого дослідження вперше дозволили встановити:

- можливість виявлення показників серцево-судинної системи, які відображають ступені підготовленості організму до виконання державних і навчальних тестів;

- кількісні критерії функції кровообігу, які базуються на простих і об'єктивних показниках, котрі дозволяють у практичній роботі педагогів і лікарів визначити фізичну готовність організму до виконання вказаних норм:

- функціональну «віддачу» тобто виражений кількісно ефект у змінах, регуляції кровообігу, що супроводжує кожний «крок» у підвищенні фізичної підготовленості організму в процесі освоєння норм державних тестів.

Методи організації досліджень. Під наглядом впродовж двох років

знаходилося 62 практично здорових юнаків і дівчат у віці 16-18 років, студентів першого і другого курсу педагогічного коледжу. Із досліджуваних були виділені групи (від 26-30 осіб у кожній) в залежності від рівня підготовленості до виконання залікових норм.

Першу групу склали особи, які не виконали дану фізичну вправу, другу – що виконали на «відмінно». Окрему групу склали студенти, фізична підготовка яких знаходилась на рівні вимог III спортивного розряду спортивної класифікації. У юнаків проводилось вивчення рівня розвитку швидкісних можливостей (біг 100м), рівня розвитку витривалості (крос 3000м): силових можливостей (підтягування на перекладені). У дівчат вивчався рівень розвитку швидкості (100м) і витривалості (крос 2000м). Частота серцевих скорочень визначалась у спокої впродовж 10-хвилинного періоду відновлення, артеріальний тиск – також у спокої і на кожній хвилині цього періоду.

Аналізувалась ступінь збільшення частоти серцевих скорочень у процентах і в абсолютних величинах, які визначались за перші і другі 10 секунд, а також за першу хвилину відновлення. Величина артеріального тиску відзначалась в процентах на першій і другій хвилині, тривалість відновлення артеріального тиску визначалась так як і частота серцевих скорочень двома показниками тривалістю і інтенсивністю.

Фізичну працездатність тестом PWC 170 визначали за методикою (ВНДІФК, МКС (максимальне споживання кисню визначали за методикою В.Л. Карпмана (1980).

Використовувався метод електрокардіографії. Аналізувались наступні параметри: вольтаж зубців R, R,S,T, тривалість інтервалів (R-R,

сумарні вольтаж зубців R у стандартних відхиленнях.

Визначались болістокардіографічні (БКТ) показники. Визначались якісні і кількісні зміни БКТ.

Отримані в результаті дослідження результати опрацьовані методом варенійної статистики (І.Т. Шевченко та ін., 1970, А.М. Дубров, 1986).

Результати досліджень.

Важливим складовим елементом всебічного гармонійного розвитку є швидкість. Її рівень має практичне значення для нормального фізичного розвитку виконати рухи на мінімальному відрізьку часу, особливо молоді. Регулярні заняття швидкісними вправами мають позитивний вплив на серцево-судинну систему. Так, за нашими дослідями, поліпшення підготовленості до виконання бігу на 100м супроводжується менш вираженою реакцією на навантаження 20 присідань за 30 сек. З підвищенням готовності до бігу на 100м понижуються показники частоти серцевих скорочень що характеризує економізацію цього показника після всіх навантажень функціональної проби.

Відомо, що вправи на витривалість пред'являють підвищені вимоги до функцій серцево-судинної системи. Підвищення готовності до виконання нормативів на витривалість супроводжується пониженням величини приросту частоти серцевих скорочень після всіх видів навантаження як в абсолютних, так і відносних показниках. Більш високий рівень витривалості, характеризується скороченням тривалості відновлення після навантаження 20 присідань більш ніж в два рази (з $253 \pm 20,7$ до $118 \pm 11,6$ с) в порівнянні не підготовленими особами в кросі на 3000м.

М'язова сила має велике значення для всебічного гармонійного розвитку організму, В.П. Філін (2004) вказує, що недостатній рівень сили не забезпечує

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

потрібного розвитку опорно-рухового апарату і не сприяє вирішенню основних завдань фізичного виховання і спортивного вдосконалення дітей шкільного віку силові вправи сприяють збільшенню об'єма і працездатності м'язів, стимулює діяльність опорно-рухового апарату, благотворно впливає на функціональний стан системи.

Апробація нашої методики, яка дозволяє визначити ступінь готовності організму до виконання основних нормативів державних тестів показало, що у 87% юнаків і дівчат характеристика функціонального стану що оцінюється за допомогою Т проби С.П. Летунова, чітко відповідає рівню фізичної підготовленості, лише 13% виходило за межі реакції.

Фізична працездатність і максимальне споживання кисню - ці важливі функціональні показники підвищувались з поліпшенням фізичної підготовленості. Так у найбільш підготовлених дівчат фізична працездатність підвищилась до рівня $720 \pm 21,0$ км/хв, тоді як у непідготовлених вона склала $677,7 \pm 11,2$ км/хв, $P < 0,01$), максимальне споживання кисню до $2465,5 \pm 5,18$ мл/хв (у підготовлених - $2391,9 \pm 0,12$ мл/хв, $p < 0,01$).

Подібні результати виявлені і при визначенні підготовленості до виконання норм на витривалість і силу.

З цією метою використані методи електрокардіографії (ЕКГ), які характеризують зміни біоелектричної активності скорочування, здібності серця. Порівнювались групи до досліджуваних - не виконавши і добре підготовлені, відповідно перша і друга група. Особливості ЕКГ не мали відхилень від загальноприйнятих норм. У спокої інтервал R-R склав $0,87 \pm 0,30$ у підготовлених і $0,76 \pm 0,03$ - непідготовлених.

Таблиця 1. Характеристика основних показників функціональної підготовленості організму до виконання тесту на швидкість $M \pm m$

Показник		1	2	3
1. після навантаження: 20 присідань	за 10 сек	$21,67 \pm 0,32$	$20,86 \pm 0,40$	$18,39 \pm 0,33$
а) кількість серц. ск.				
б) відновлення час	за 60 сек	$107,6 \pm 1,72$	$102,3 \pm 2,08$	$98,0 \pm 2,72$
PWC 170	за 10 сек	$902 \pm 18,7$	$943 \pm 21,8$	$1012 \pm 3,47$
Абсолютне	за 60 сек	$13,5 \pm 0,7$	$14,2 \pm 0,19$	$16,2 \pm 0,7$
Відносне		$2770 \pm 432,6$	$2843 \pm 33,6$	$29,60 \pm 24,2$
МПК $\pm$	кгм/хв			
Абсолютне	кгм/хв	$41,7 \pm 0,29$		
Відносне	кгм/хв			$47,3 \pm 0,27$

Умовні позначення: 1 група - непідготовлені, 2 група - виконавши норматив.

При оцінці зубців R, які, як правило, враховують суму амплітуд цих зубців. У юнаків і дівчат успішно виконавши навчальний норматив вольтаж зубців R більш ніж у непідготовлених (табл. 2)

Показники сумарного волтажа зубців R в стандартних відхиленнях у спокої.

Гр.	Юнаки		Дівчата	
	Рівень коливань		Рівень коливань	
1	14,5-26,0	$18,6 \pm 0,62$	13,5-21,5	$15,8 \pm 0,60$
2	17,0-31,0	$24,1 \pm 0,81$	13,6-22,2	$17,8 \pm 0,72$

Важливим компонентом ЕКГ є зубець Т, який відображає протікання обмінних процесів у міокарді: у наших дослідженнях зубець Т у підготовлених склав 74 ± 0 мм у непідготовлених - $5,43 \pm 0,42$ мм у групах дівчат ці показники,

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

відповідно, склали $5.5 \pm 0,8$; $4,9 \pm \text{мм}$ ($P < 0,1$).

Таким чином, характеристика елементів ЕКГ також в поєднанні з показниками проби Летунова, в певній мірі можуть слугувати показником рівня підготовленості організму до виконання державних тестів і навчальних нормативів.

Висновки

1. Виконання нормативів, які складають основу державних тестів визначають глибоку функціональну перебудову в їх організмі. Суттєве значення в цій перебудові має поліпшення регуляції серцево-судинної системи, яке визначається в умовах фізичних навантажень.

2. Функціональна перебудова, яка формується в процесі занять фізичними вправами, може бути виявлена за допомогою проби С. П. Летунова в модифікації, яка дозволяє реєструвати

відновлення реакцій серцево-судинної системи впродовж 10 хв.

3. Серед різних показників функціонального стану серцево-судинної системи найбільш закономірний кількісний зв'язок зі зміною рівня фізичної підготовленості юнаків і дівчат у процесі освоєння ними нормативів виявляє збільшення частоти серцевих скорочень, яке виявляється в абсолютних показниках по відрізках 10: 60сек, тривалістю відновлення цього показника після навантаження.

Вказані показники можуть бути використані в якості «стандартів» рівня підготовленості до виконання норм державних тестів і навчальних завдань. Розроблені критерії функціональної оцінки рівня підготовленості до виконання державних тестів у їх конкретному кількісному вираженні можна використовувати в практиці фізичного виховання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Присяжнюк Д.С. Зародження спорту у Вінниці. Педагогіка фізичного виховання. Науково-метод. ж-л. Вип.1.Вінниця, ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022, с.79-93.
2. Свиначук В.М. Формування здорового способу життя студентської молоді засобами фізичної культури. *Педагогіка фізичного виховання*. Науково.-метод. ж-л. Вип 1. Вінниця ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022, с.114-129.
3. Шиян Б.М. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін в вищих навчальних закладах фізичного виховання. І спорту. Навчальний посібник. Б.М. Шиян, В.П. Папуша. Харків: ОСВ, 208с.

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р.*

СОЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ З ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ІЗ ЖІНКАМИ ПОХИЛОГО ВІКУ З ЧИСЛА ВПО

УДК 364.78-054.73-055.2

МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ,

здобувачка освіти кафедри психології та соціальної роботи

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Abstract. *Issues related to social programs for studying the peculiarities of the organization of social work with elderly women from among IDPs were studied. The conditions for the effective application of social programs aimed at studying the peculiarities of the organization of social work with elderly women from among internally*